

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ &
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ Β΄ - ΛΟΙΠΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ

Ταχ. Δνση : Αριστοτέλους 19

Τ.Κ. : 104 33, Αθήνα

Πληροφορίες : Ε. Σκοπελίτης

Τηλ : 2132161418

Τηλεομοιοτυπία :

Email : exartiseis_b@moh.gov.gr

Αθήνα, 16 / 03 / 2018

Αριθμ. Πρωτ.: Γ.Π. /Δ2β/οικ.22671

ΠΡΟΣ: ΟΠΩΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΘΕΜΑ: «Ενημέρωση σχετικά με επιστολή του Περιφερειακού Γραφείου Ευρώπης του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ.)».

Σχετ: 1. Ο Ν. 3420/2005 (ΦΕΚ 298/ τ. Α / 2005) «Κύρωση της Σύμβασης Πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τον έλεγχο του καπνού».

2. Η από 21/12/2017 επιστολή της Γενικής Διεύθυνσης του Περιφερειακού Γραφείου του Π.Ο.Υ. προς τον Υπουργό Υγείας ».

3. Το από 04/01/2018 Υπηρεσιακό Σημείωμα της Διεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων με το οποίο διαβιβάστηκε μεταφρασμένο το ανωτέρω σχετικό.

Κατόπιν και της έκδοσης της υπ. αρ. πρωτ. Γ.Π. /Δ2β/οικ.8809/31-01-2018 (ΑΔΑ: 6ΙΓΩ465ΦΥΟ-ΚΔΦ) Εγκυκλίου του Υπουργείου Υγείας αναφορικά με την εφαρμογή της Αντικαπνιστικής νομοθεσίας και στο πλαίσιο της συνεχούς προσπάθειας για την καταπολέμηση του φαινομένου της εξάρτησης από το κάπνισμα και των βλαβερών συνεπειών του, με αφορμή πρόσφατα περιστατικά που έλαβαν δημοσιότητα και την ανωτέρω 2) σχετική επιστολή της Γενικής Διευθύντριας του Περιφερειακού Γραφείου Ευρώπης του Π.Ο.Υ., σας εφιστούμε την προσοχή για τα ακόλουθα:

Η χώρα μας ήδη από το 2005 με το Νόμο 3420 έχει κυρώσει τη Σύμβαση Πλαίσιο για τον Έλεγχο του Καπνού (Framework Convention on Tobacco Control – FCTC) του Π.Ο.Υ., που έχει υιοθετηθεί έως σήμερα παγκοσμίως από 181 χώρες. Με την εν λόγω πράξη αποτελεί πλέον μέρος της εθνικής νομοθεσίας μια μνημειώδους σημασίας Διεθνής Σύμβαση - η πρώτη στον τομέα της υγείας - μεταξύ των μελών, που αποσκοπεί στη διασφάλιση του ανώτερου δυνατού επιπέδου υγείας για το άτομο, ενάντια στη παγκοσμιοποίηση της επιδημίας και του φαινομένου του καπνίσματος.

Αναγνωρίζοντας, μεταξύ άλλων,

- όλα τα επιστημονικά ευρήματα γύρω από τις αρνητικές συνέπειες της κατανάλωσης καπνού και έκθεσης σε καπνό στην υγεία, την κοινωνία, την οικονομία και το περιβάλλον παγκοσμίως
- την αύξηση της παγκόσμιας κατανάλωσης και παραγωγής προϊόντων καπνού, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες

- ότι η κατανάλωση καπνού και η έκθεση σε καπνό προκαλούν θάνατο, ασθένειες και αναπηρία και ότι υπάρχει χρονική υστέρηση της εκδήλωσης των νόσων που προκαλούνται από τον καπνό
- ότι τα προϊόντα τα οποία περιέχουν καπνό είναι ειδικά επεξεργασμένα ώστε να δημιουργούν και να διατηρούν εξάρτηση, και ότι ο καπνός που παράγουν και πολλές από τις ενώσεις που περιέχουν είναι φαρμακολογικά ενεργές, τοξικές, μεταλλαξογόνες και καρκινογόνες ουσίες, και ότι η εξάρτηση από τον καπνό έχει καταταχθεί χωριστά ως διαταραχή στις σημαντικότερες διεθνείς ταξινομήσεις νόσων
- την εξάπλωση του καπνίσματος και άλλων μορφών κατανάλωσης καπνού μεταξύ των παιδιών και των εφήβων παγκοσμίως, και ιδίως του καπνίσματος σε όλο και μικρότερες ηλικίες
- την επίδραση όλων των μορφών διαφήμισης, προώθησης και χρηματοδότησης που αποσκοπούν στην ενθάρρυνση της χρήσης προϊόντων καπνού
 - την ανάγκη συνεργασίας για την εξάλειψη όλων των μορφών παράνομης εμπορίας προϊόντων καπνού, συμπεριλαμβανομένων τού λαθρεμπορίου, της παράνομης κατασκευής και της παρασκευής πλαστών προϊόντων
 - την ανάγκη της ανάπτυξης κατάλληλων μηχανισμών για την αντιμετώπιση των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων των επιτυχημένων στρατηγικών μείωσης της ζήτησης καπνού
 - την ανάγκη **επαγρύπνησης για την αντιμετώπιση τυχόν προσπαθειών της βιομηχανίας καπνού να υπονομεύσει ή να ανατρέψει τις προσπάθειες ελέγχου του καπνού και την ανάγκη ενημέρωσης τους για τις δραστηριότητες της βιομηχανίας καπνού που έχουν αρνητική επίδραση στις προσπάθειες ελέγχου του καπνού,**

η χώρα μας συμφώνησε - και δεσμεύεται πλέον νομικά - να ταχθεί στο πλευρό του Π.Ο.Υ και των χωρών εκείνων – μελών της Συνθήκης που διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στην προσπάθεια καταπολέμησης όλων των πτυχών που συνθέτουν την επιδημία της χρήσης προϊόντων καπνού και των συνεπειών του, από τον έλεγχο της παραγωγής, της παρουσίασης, της διάθεσης, της προβολής ως και της τελικής χρήσης τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη Σύμβαση και την εθνική νομοθεσία.

Μεταξύ των δεσμεύσεων, στο πλαίσιο των ανωτέρω, οι Ελληνικές Αρχές, ως συμβαλλόμενο μέρος, «κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή της οικείας πολιτικής στον τομέα της δημόσιας υγείας σε σχέση με τον έλεγχο του καπνού, **θα ενεργούν για την προστασία της πολιτικής αυτής από εμπορικά και άλλα κεκτημένα δικαιώματα της βιομηχανίας καπνού σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.**» (άρθρο 5 παρ. 3 της Σύμβασης)

Επιπλέον, «ως ελάχιστη υποχρέωση, και σύμφωνα με το σύνταγμα ή τις συνταγματικές αρχές του, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος οφείλει να περιορίσει την παροχή άμεσων ή **έμμεσων** κινήτρων που ενθαρρύνουν την αγορά προϊόντων καπνού από το κοινό» (άρθρο 12 παρ. 4 περ. γ) της Σύμβασης), «να επιβάλει γενική απαγόρευση ή, αν δεν είναι σε θέση να επιβάλει γενική απαγόρευση για συνταγματικούς λόγους, να περιορίσει τη διαφήμιση, προώθηση και χρηματοδότηση για την προώθηση του καπνού μέσω του ραδιοφώνου, της τηλεόρασης, των έντυπων μέσων και, αν είναι απαραίτητο, άλλων μέσων, όπως το διαδίκτυο», (άρθρο 12 παρ. 4 περ. ε) της Σύμβασης) και «να απαγορεύσει ή, αν δεν είναι σε θέση να επιβάλει απαγόρευση, για συνταγματικούς λόγους, **να περιορίσει τη χρηματοδότηση (με σκοπό την προώθηση του καπνού) διεθνών εκδηλώσεων, δραστηριοτήτων ή/και όσων συμμετέχουν σ' αυτές**» (άρθρο 12 παρ. 4 περ. στ) της Σύμβασης).

Ήδη από το 2011, όπως αναφέρεται και στη σχετική 2) επιστολή της Γενικής Διευθύντριας του Περιφερειακού Γραφείου Ευρώπης του Π.Ο.Υ, η Γενική Συνέλευση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας με

ψήφισμα της το Σεπτέμβριο του 2012 αναγνώρισε τη θεμελιακή και ασυμβίβαστη σύγκρουση μεταξύ των συμφερόντων της δημόσιας υγείας και αυτών της καπνοβιομηχανίας.

Με βάση τις κατευθυντήριες οδηγίες που εξέδωσε ο Π.Ο.Υ. για την εφαρμογή του άρθρου 5.3 της Σύμβασης το 2013, τονίζεται ιδιαίτερα ότι τα συμβαλλόμενα μέρη θα πρέπει να εφαρμόζουν διοικητικά μέτρα σε όλα τις εξουσίες που έχουν συμφέρον ή τη δυνατότητα να επηρεάζουν την πολιτική δημόσιας υγείας και αφορούν αξιωματούχους, εκπροσώπους, υπαλλήλους εθνικών, τοπικών, περιφερειακών, δημόσιων ή μικτού χαρακτήρα οργάνων του κράτους ή τρίτων που δρουν για λογαριασμό αυτών. Στο πλαίσιο αυτό συστήνεται, μεταξύ άλλων,:

- να υπάρχει διαφάνεια και λογοδοσία στις επαφές με την καπνοβιομηχανία
- να αποφεύγεται η διακριτική μεταχείριση της καπνοβιομηχανίας
- να υπάρχει ενημέρωση κι ευαισθητοποίηση για τις βλαβερές για την υγεία πρακτικές της καπνοβιομηχανίας και για την εμπλοκή της στις πολιτικές υγείας των μελών της
- να συμβάλλουν στον αποχαρακτηρισμό των δράσεων της καπνοβιομηχανίας ως «κοινωνικά ευαίσθητες» ή «εταιρικά υπεύθυνες»
- να υπάρχει η λιγότερη δυνατή και απολύτως απαραίτητη επικοινωνία με ταυτόχρονη διασφάλιση ότι γίνεται κατά το μέτρο του δυνατού δημόσια και ότι δεν δημιουργείται ή διαλύεται η όποια εσφαλμένη εντύπωση για πραγματική ή μελλοντική συνεργασία μεταξύ των μελών και της καπνοβιομηχανίας
- να μη δέχονται οποιαδήποτε συνεργασία αναφορικά με τις πολιτικές δημόσιας υγείας ή αυτές που έχουν άμεση ή έμμεση επίδραση σε αυτή.

Πέραν τούτων, η χώρα μας έχει εκδηλώσει την πολιτική βούληση να κυρώσει αντίστοιχα και το Πρωτόκολλο για την Εξάλειψη του Παράνομου Εμπορίου Προϊόντων Καπνού (Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products) του Π.Ο.Υ., διαδικασία η οποία είναι σε εξέλιξη και η οποία θα συμβάλλει στην παγκόσμια αντιμετώπιση ενός παγκόσμιου προβλήματος με διασυννοριακές πτυχές. Εκτός των εξαιρετικής σημασίας προβλέψεων διακρατικών συνεργασιών και τη δημιουργία κατάλληλου διοικητικού μηχανισμού σε παγκόσμιο επίπεδο για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου προϊόντων καπνού που αποδεδειγμένα θα συντελέσει στην αποτελεσματικότερη άσκηση πολιτικής για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας, η ενσωμάτωση του πρωτοκόλλου στην εθνική έννομη τάξη μέσω της κύρωσής του προϋποθέτει και ταυτόχρονα θα επιβάλλει τη δέσμευση της χώρας για μια σειρά από ζητήματα.

Συγκεκριμένα, το Πρωτόκολλο προβλέπει ότι:

«κατά την τήρηση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από το παρόν πρωτόκολλο, τα μέρη διασφαλίζουν τη μεγαλύτερη δυνατή διαφάνεια όσον αφορά κάθε ενδεχόμενη αλληλεπίδραση με την καπνοβιομηχανία». (Άρθρο 4 του Πρωτοκόλλου),

«οι υποχρεώσεις που ανατίθενται σε ένα μέρος δεν υλοποιούνται από την καπνοβιομηχανία, ούτε ανατίθενται σε αυτήν» (Άρθρο 8 του Πρωτοκόλλου),

«κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι αρμόδιες αρχές του, κατά τη συμμετοχή στο καθεστώς εντοπισμού και παρακολούθησης, έχουν επαφές με την καπνοβιομηχανία και με εκπροσώπους των συμφερόντων της καπνοβιομηχανίας μόνο όταν αυτό είναι απολύτως αναγκαίο για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου» (Άρθρο 13 του Πρωτοκόλλου).

Με την ανωτέρω 2) σχετική επιστολή η Γενική Διευθύντρια του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας γνωστοποιεί προς το Ελληνικό Υπουργείο Υγείας την ανακοίνωση το Σεπτέμβριο του 2017 της καπνοβιομηχανίας Philip Morris International για την οικονομική ενίσχυση που θα παράσχει για τη λειτουργία ενός ιδρύματος με την επωνυμία «Ίδρυμα για ένα κόσμο απαλλαγμένο από καπνό» ύψους 80εκ. δολαρίων ετησίως για τα επόμενα 12 χρόνια, Ταυτόχρονα, καλεί όλες τις κυβερνήσεις να περιορίσουν την ανάμειξη τους με την καπνοβιομηχανία, να αποφύγουν τις συνεργασίες και να μη

δεχτούν ή αιτούνται οποιαδήποτε οικονομική ή άλλου είδους συνεισφορά από αυτήν ή από άλλους που δουλεύουν για την προώθηση των συμφερόντων της, συμπεριλαμβανομένου και του ιδρύματος αυτού.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούνται οι αποδέκτες του παρόντος να επιδείξουν τη δέουσα προσοχή και σημασία προκειμένου για την τήρηση όλων των συστάσεων, αλλά και των νομικών δεσμεύσεων, όπως αναλύθηκαν προηγουμένως, αναλογιζόμενοι πως η επιτυχημένη εφαρμογή της Σύμβασης Πλαίσιο για τον Έλεγχο του Καπνού, και ειδικότερα στην Ευρώπη, κρίνεται ακριβώς από αυτή.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

Α. ΞΑΝΘΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

A. Αποδέκτες για ενέργεια

1. Όλα τα Υπουργεία (με την υποχρέωση ενημέρωσης όλων των υπαγόμενων υπηρεσιών τους και των εποπτευόμενων φορέων τους)
2. Βουλή των Ελλήνων (ΒτΕ)
3. Όλες τις Υ.Π.Ε. της Χώρας
4. Όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της Χώρας (με την υποχρέωση ενημέρωσης και των Υγειονομικών τους Υπηρεσιών)
5. Όλες τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές
6. Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) (με την υποχρέωση ενημέρωσης των τελωνειακών αρχών και του Γενικού Χημείου του Κράτους)
7. Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Υ.Π.) ,Τομέας Ελέγχου Δημόσιας Υγείας και Ψυχικής Υγείας

Πειραιώς 205, Τ.Κ. 11853 Αθήνα

B. Αποδέκτες προς κοινοποίηση:

- 1.Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας (ΕΣΔΥ – Τομέας Δημόσιας Υγείας)
Λεωφ. Αλεξάνδρας 196, Τ.Κ. 115 21 Αθήνα
- 2.Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ)
Αγράφων 3-5, Τ.Κ. 151 23 Μαρούσι
- 3.Ελληνική Καρδιολογική Εταιρεία
Ποταμιανού 6, Τ.Κ. 115 28 Αθήνα
- 4.Ελληνική Πνευμονολογική Εταιρεία, Γ.Ν.Ν.Θ.Α. «Η Σωτηρία»
Λ. Μεσογείων 152, Τ.Κ. 115 72 Αθήνα
- 5.Ελληνική Αντικαρκινική Εταιρεία

Αν. Τσόχα 18-10, Τ.Κ. 115 21 Αθήνα

6.Ελληνική Εταιρεία Μελέτης Υπέρτασης

Παπαδιαμαντοπούλου 4, Τ.Κ. 115 28 Αθήνα

7. Ελληνική Αγγειολογική Εταιρεία

Καισαρείας 6, Τ.Κ. 115 27 Αθήνα

8. Κέντρο Έρευνας του Καπνίσματος και του Καρκίνου του Πνεύμονος

Δορυλαίου 8, Τ.Κ. 115 21 Αθήνα

9. Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών

Σωρανού του Εφεσίου, Τ.Κ. 115 27 Αθήνα

10. Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος

Πλουτάρχου 3, Τ.Κ. 106 75 Αθήνα

11. Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος

Λεωφ. Βασιλίσσης Σοφίας 47, Τ.Κ. 106 76 Αθήνα

12. Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕ.Θ.Ε.Α.)

Σορβόλου 24, ΤΚ 116 36, Αθήνα

13. Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών (Ο.ΚΑ.ΝΑ.)

Αβέρωφ 21, ΤΚ 104 33, Αθήνα

Εσωτερική-Ηλεκτρονική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού

2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού

3. Γραφείο Γ.Γ. Υγείας

4. Γραφείο Γ.Γ. Δημόσιας Υγείας

5. Γραφείο Αναπληρωτή Γ.Γ. Υγείας

6. Γραφεία Προϊσταμένων όλων των Γενικών Διευθύνσεων

7. Διευθύνσεις και Αυτοτελή Τμήματα του Υπουργείου Υγείας